

A Nemzetközi Világítástechnikai Bizottság Magyar Nemzeti Bizottsága

H-1067 Budapest Eötvös u 11/a, Tel.: 322 5049; Fax: 342 5369

CIE-MNB (CIE-Hungary) Hírlevél.

9. szám, 2000 augusztus.

Dr. Schanda János
H – 1029 Budapest
Máriaremete, Nádor u. 25.
Tel.: +361 376 5394
Fax: +361 275 8600
e - mail: schanda@ella.hu
2000-8-15.

1. A NEMZETKÖZI SZERVEZET HÍREI

1.1 Közlemények előkészületben

- *Action spectrum for photocarcinogenesis (non-melanoma skin cancers)* [Nem melanoma bőr-rák foto-karcinogén hatásfüggvény] (TC 6-32): A közleményt a bizottság jóváhagyta, az a következő CIE-Collection-ban fog megjelenni.
- *Photometry – The CIE system of physical photometry* [Fotometria – A CIE fotometriai rendszere](TC 2-35). A beérkezett észrevételek figyelembevételével készül a Nemzeti Bizottsághoz küldendő változat.
- *The correlation of models for vision and visual performance* [A látás és látásteljesítmény modelljeinek korrelációja] (TC 1-19): A beérkezett hozzászólásokat a bizottság vizsgálja.
- *Standardized protocols for photocarcinogenesis safety testing* [Fotokarcinogén biztonsági vizsgálatok szabványosított vizsgálati jegyzőkönyve] (TC 6-34): A közleményt a bizottság jóváhagyta, az a következő CIE-Collection-ban fog megjelenni.
- *Photobiological safety of lamps and lamp systems, DS 009.1/E-2000* [Fényforrások és fényforrás rendszerek (lámpatestek) fotobiológiai biztonsága]: A szabványtervezet megjelent, az kedvezményesen beszerezhető a CIE-MNB Titkárságán keresztül. **A szabványtervezetről a CIE-MNB 2000-12-28-ig véleményt küldhet.** A D6 magyar tagja a téma szakértőiből álló véleményező ülést fog előkészíteni. Ennek határozatairól a CIE HÍRLEVÉL olvasóit későbbi időpontban tájékoztatni fogjuk. Aki a véleményező bizottságban részt kíván venni, jelentkezzen Dr. Rontó professzor asszonynál. A szabványtervezet rövid kivonatának szövegét a CIE HÍRLEVÉL utolsó oldala tartalmazza.

1.2 Új Technikai Bizottságok

- *Standards in colorimetry* [Színmérési szabványok] (TC 1-57): A jelenlegi két CIE színmérési szabványban nem kodifikált függvények, alapvető eljárások szabvány szintű összefoglalása.
- *Visual performance in the mesopic range* [Látásteljesítmény a mezopos tartományban] (TC 1-58): Az eddigi mezopos fotometriára vonatkozó kísérletek első sorban a

világosság objektív megfelelőjére fektették a hangsúlyt. Ez a TC a látóteljesítmény objektív meghatározására tesz majd javaslatot.

- *Standard photometric 10 degree observer* [Szabványos 10 fokos fotometriai észlelő] (TC 1-59): A 2°-nál nagyobb látószögre vonatkozó fotometriai rendszerre eddig nem volt kodifikált észlelő. Sokan használták a 10°-os színmérő észlelő $Y(I)$ adatait erre a célra. A bizottság feladata, hogy megvizsgálja, hogy ez mely körülmények között megengedett, és javaslatot tegyen a 10°-os észlelő színképi érzékenységre.
- *Addendum to CIE 121-1996 for the photometry of emergency lighting luminaires* [Kiegészítés a CIE 121-1996-hoz vészvilágítási lámpatestek fotometriája] (TC 2-52)
- *Proper measurement of passive air disinfection sources* [Passzív fertőtlenítő források helyes méréstechnikája] (TC 6-52): Germicid lámpák biológiailag helyes méréstechnikájának kidolgozása, a D2-vel együttműködve.
- *Personal dosimetry for UV radiation* [Ultraibolya sugárzás személy-dozimetriája] (TC 6-53): Korábbi technikai jelentés felülvizsgálata, modernizálása.

Minden új technikai bizottságba jelölhet a CIE-MNB tagot, egyetlen követelmény, hogy az illető aktívan részt vegyen a jelentés kidolgozásában. Aki valamely TC munkája iránt ilyen szinten érdeklődik, jelentkezzen a TC-ért felelős magyar tagnál és/vagy a CIE-Hungary elnökénél.

1.3 A Nemzetközi Elnökség ülése

A Nemzetközi Elnökség és annak albizottságai 2000-06-15/16-án üléseztek Bécsben. Főbb határozataikról az alábbiakban számolunk be.

- A Pénzügyi Albizottság, a Nemzetközi Irányító Tanács felkérését követve, új tagdíj-elosztási javaslatot dolgozott ki, melyet hozzászólásra meg fognak küldeni a Nemzeti Bizottságok Titkárságaira.
- Jól halad a Supporting Members (Támogató Tagok) program. Remélhetően az összes fényforrásgyártó nagyvállalat a közeljövőben csatlakozik. Ez újabb projektek beindítását fogja lehetővé tenni. Következő menetben a középvállalatok csatlakozását lehet megszervezni, ezen kategóriában hazai vállalatok is komoly előnyökhöz juthatnának csatlakozásukkal. További felvilágosítást a CIE-MNB Elnöke tud nyújtani.
- A 2001-ben esedékes CIE Kongresszusra (Midterm Meeting) Istambulban kerül sor: CIE ülések szept. 6 és 11 között lesznek, a Kongresszus és kiállítás szept. 12-től 14-ig. Ezen ülések keretében kell a nemzetközi Irányító Tanácsnak a következő periódusra a vezetőséget megválasztania. Az elnökség a következő javaslatot terjeszti a Nemzeti Bizottságok elé:

Elnök:	Wv Bommel
Leköszönő elnök:	HA Löfberg
Publikációs alelnök:	F Hengstberger
Technikai alelnök:	W Julian
További alelnökök:	J Bastie
	HS Mamak
	K Sagawa
Titkár:	J Schanda
Kincstárnok:	M Seidl

- A következő CIE Kongresszus 2003-ban lesz, időpontjára és helyére vonatkozó javaslat: 2003-június 23 – július 3, San Diego, USA
- 2001-ben két további szimpózium is lesz: Januárban Bécsben „Bizonytalansági számítások a fotometriában”, májusban Gaitersburgban a NIST-nél „LED-fotometria” címmel.

1.4 További nemzetközi hírek

- A Jugoszláv Nemzeti Bizottság csatlakozott a CIE-hez.
- Elkészült a CIE Alapszabályának új kiadása, ez a CIE honlapján is megtalálható, de a Nemzeti Bizottságok nyomtatott kiadást is kapnak. Ennek az új alapszabálynak egyik legfontosabb pontja az újabb tagsági formák bevezetése (mind a fejlődő országok részére csökkentett költségeket jelentő formák, mind a Pártoló Tagok különböző kategóriái).

2. BESZÁMOLÓ A CIE-HUNGARY TEVÉKENYSÉGÉRŐL

- A CIE D1 és D2 árnyékbizottsága ülést tartott, melyen beszámolt a legutóbbi nemzetközi ülésen és néhány a témába vágó konferencián hallott új eredményről.
- A CIE 3 árnyékbizottsága megvitatta az új belsőtéri szabványtervezetet és erre vonatkozó észrevételeit megküldte a nemzetközi titkársághoz.
- A Világítástechnikai Társaság és a CIE-MNB együttműködése: Az idei őszi anketén a CIE-MNB munkájáról külön szekció formájában lesz módunk beszámolni. Kérjük a CIE-MNB minden tagját, hogy járuljon hozzá ezen szekció sikeréhez!
- *Publikációk terjesztése:* Miként arról már korábban is beszámoltunk, sikerült megoldani a CIE publikációk hazai terjesztését: A publikációk megvásárlásával kapcsolatban Pollich János kollegánál, a CIE-MNB Titkáránál lehet érdeklődni.
- A CIE-MNB munkájának támogatása: Az 1999 évi fotometriai szimpózium eredményéből a Központi Titkárság átutalást hajtott végre a Szín és Fény Nemzetközi Alapítvány számlájára. Ennek terhére igyekszünk az ez év hátralévő részében való munkák hatékonyságát javítani. Jól halad az önálló alapítvány létrehozásának kérdése is, mellyel Dr. Horváth József és Pollich János kollegánk foglalkozik. Ez úton is kérjük a hazai vállalatokat, hogy csatlakozzanak az Alapítványhoz, mely lényeges változást hozhat a hazai világítástechnikai munka nemzetközi megítélésében és a nemzetközi munka eredményeinek hazai terjesztésében.

További feladataink, melyekhez a T. Olvasók segítségét kérjük

1. *Árnyékbizottságok szervezése a Központból érkező kérdőívek, szavazati lapokra adandó válaszok előkészítésére*

Korábban hírt adtunk arról, hogy az egyes nemzetközi publikációk és szabványok tervezeteihez előzetes hozzászólásokat vár a CIE Központi Titkársága.

A CIE-MNB minden tisztelt tagját kérjük, hogy ha részt kívánnak venni valamelyik Osztály által szervezett szakértői árnyék-bizottságban, úgy erről értesítsék a hazai Osztály-Tagot és a CIE-Hungary elnökét.

2. *Eredményeink nemzetközi publikálása*

A CIE-MNB Elnökét felkérte a Lighting Research and Technology szerkesztősége, hogy 2001-től kezdve három éven át vegyen részt az International Advisory Board munkájában. Ez könnyebb lehetőséget nyújt hazai eredményeinknek e legrangosabb világítástechnikai folyóiratban való közzétételére. Kérünk mindenkit, aki úgy érzi, hogy kutatási – fejlesztési eredményeit nemzetközi szinten is ismertetni lehetne, hogy forduljon bővebb felvilágosításért a CIE-MNB Elnökéhez.

Hasonló lehetőségünk van a szintan területén, ahol a CIE-MNB Elnöke a Color Research and Application c. folyóirat szerkesztőbizottságának tagja.

3. *Utánpótlás nevelés*

Megismételjük korábbi kérésünket: A CIE-MNB Hírlevelek szerkesztője kéri a hazai közép- és felsőfokú intézmények világítástechnikával és szintannal foglalkozó oktatóit, hogy a

vezetésükkel folyó tanulmányokról küldjenek ismertetőt, hogy ezekről a CIE-MNB Hírlevél olvasóit tájékoztatni tudjuk!

3. CIE PUBLIKÁCIÓK BESZERZÉSE MAGYARORSZÁGON

Minden CIE kiadvány és más szervezetekkel közös kiadvány megvásárolható a CIE-Hungary Titkárságán! (H-1067 Budapest Eötvös u 11/a, Tel.: 322 5049; Fax: 342 5369)

A CIE-MNB közleményei, Dr. Zana Jánosnak köszönhetően, napra kész állapotban olvashatók a nemzeti bizottságunk honlapján:

<http://cie.kee.hu>

A CIE-hez tartozó szervezetek honlapjain bekövetkezett változásokról a következő címen lehet információhoz jutni:

<http://cie.kee.hu/mailman/listinfo>, vagy: <http://cie.kee.hu/mailman/listinfo/cie-web>

Tisztelt Tagjaink észrevételeit, megjegyzéseit, további HÍRLEVELEKhez való anyagokat az Elnökség az Elnök címére vár

Tisztelettel és baráti üdvözlettel,

Dr. Schanda János
a CIE-MNB Elnöke

A CIE DS 009.1/E-2000 sajtótájékoztatója:

DC 009.1/E-2000 sz. CIE szabványtervezet,

Fényforrások és fényforrásrendszerek fotóbiológiai biztonsága

A CIE a közelmúltban átdolgozta a fontosabb fotóbiológiai hatások és dózisok mérésére vonatkozó előírásait. CNIRP irányvonalai alapján készült az a szabványtervezet, mely fényforrások és fényforrásrendszerek fotóbiológiai hatásaival foglalkozik.

A szabványtervezet fényforrások és fényforrásrendszerek fotóbiológia biztonságának kiértékelésére ad irányvonalat. A szabvány részletesen foglalkozik a megengedhető expozíciós értékekkel, referencia mérési módszerekkel és a fotóbiológiai módszerek értékelésének lehetőségeivel. A szabvány minden elektromosan gerjesztett, nem koherens sugárforrásból származó optikai sugárzásra vonatkozik, beleértve a világító diódákat is, de nem foglalkozik lézerekkel. Az áttekintett hullámhossz tartomány felöleli a 200 nm és 300 nm közötti tartományt.

A szabvány összehasonlító mérési módszereket is bemutat, mivel ilyenek nélkül nem könnyű megnyugtatóan azonos eredményekre jutni. A mérési módszerek és az ismertetésre kerülő veszélyességi csoportok mind a fényforrásgyártók, mind a felhasználók számára segítséget nyújtanak a fényforrások és azok fotóbiológiai veszélyességének megítélésére.

A szabványtervezet jelenleg a CIE Nemzeti Bizottságainál van hozzászólásra. A szabványtervezet a Nemzeti Bizottságoknál meg is vásárolható. Mivel a szabványtervezet szövege még változhat, arra nem szabad CIE szabványként hivatkozni. A CIE Nemzeti Bizottságok általi elfogadást követően a szöveg CIE szabványként fog megjelenni, esetleg később az IEC-vel közös formában is.